

Vlaams Ministerie
 van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
 Hendrik Consciencegebouw
 Koning Albert II-laan 15
 1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
 www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van de stedelijke Muziekacademie te Antwerpen - Merksem

Hoofdstructuur DKO

	Instellingsnummer	49511
	Instelling	Sted. Muziekacademie
directeur		Lin VAN MIERLO
adres		Nieuwdreef 135 - 2170 Merksem
telefoon		03-641.60.20
fax		03-641.60.25
e-mail		acad.muziek.merksem@stad.antwerpen.be
website/URL		http://www.samwdmerksem.be
	Bestuur van de instelling	960559 - Stad Antwerpen-Onderwijs-Lerende
		Stad te ANTWERPEN 1
adres		Lange Gasthuisstraat 15 - 2000 ANTWERPEN 1
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	29 november 2010 - 03 december 2010
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	03/12/2010
	Datum bespreking verslag met de instelling	03/05/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Luc PONET
	Teamleden	Rieka HERIE
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	Marijke CLIJSTERS (expert Dans)

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Opties/instrumenten in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus.....	6
3. KENMERKEN VAN DE ACADEMIE	7
4. VOLDOET DE ACADEMIE AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?	7
4.1 Muziek - koperblazers (althoorn, trompet) en samenspel.....	7
4.2 Muziek - jazz & lichte muziek (basgitaar, elektrische gitaar, piano/keyboard, sax, slagwerk, zang).....	7
4.3 Muziek – algemene muziekcultuur	8
4.4 Woord - algemene verbale vorming.....	8
4.5 Woord - drama	8
4.6 Woord - verbale vorming	9
4.7 Woord - welsprekendheid	9
4.8 Dans - hedendaagse dans (M1 – volwassenen)	9
4.9 Dans - artistieke training (M1 – volwassenen).....	10
4.10 Dans - dans & muziek (M2)	10
4.11 Dans - artistieke training (M2).....	10
4.12 Dans - algemene artistieke bewegingsleer (L3B, L4B, L5B)	11
5. BEWAAKT DE ACADEMIE DE EIGEN KWALITEIT?	11
5.1 Personeelsbeheer.....	11
5.2 Professionalisering	12
5.3 Materieel beleid	12
5.4 Welzijn	13
5.5 Curriculum	13
5.6 Begeleiding	13
5.7 Evaluatie	14
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE ACADEMIE	15
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE ACADEMIE	16
7.1 Wat doet de academie goed?	16
7.2 Wat kan de academie verbeteren?	17
7.3 Wat moet de academie verbeteren?.....	18
8. ADVIES.....	19
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	20

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°).
Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De stedelijke academie van Merksem is een 'warme' school, met aandacht voor niveau en kwaliteit, gedragen door ervaringsgerichtheid, dynamiek en enthousiasme. Ze voldoet aan de erkenningsvoorwaarden in al de onderzochte vakgebieden.

Het artistiek-pedagogisch project en het onderwijs in de academie van Merksem is zowel gericht op traditie als vernieuwing. De school is een ontmoetingsplaats waar "leren" centraal staat en waar elke leerling uniek is. Dit omgaan met talent impliceert een brede loopbaanbegeleiding voor zowel de gewone leerlingen, de zorgbehoevende leerlingen als de jonge talenten met pré-professionele ambities. Het is evenwel vreemd dat er nog geen duidelijke visie is, gesteund op welbepaalde criteria, over het oriënteren van leerlingen naar de optie instrument/zang dan wel de optie samenspel/koor. Voor het ondersteuningsvak amv hogere graad worden afspraken gemaakt binnen de scholengroep. Permanente aandacht voor interne en externe evaluatie, het detecteren, analyseren en remediëren van zwakke plekken in zowel de schoolorganisatie, het studieaanbod als de pedagogisch-didactische praktijk, behoren tot de kerntaak van het schoolbeleid. Kritische punten worden stelselmatig opgevolgd en zo mogelijk weggewerkt.

De academie beschikt over een nascholingsplan met aandacht voor inventarisering, prioriteiten, duidelijke speerpunten via navorming)

De output en de effectiviteit van de academieopleidingen worden positief bevestigd door succesvolle optredens, concerten, dansvoorstellingen en interdisciplinaire producties. Zo geeft bijvoorbeeld de DVD over de productie 'Images', een combinatie van beeld, muziek en beweging, een idee over de originaliteit, de creativiteit en de werkkraft waarmee het beste uit de leerlingen wordt gehaald.

Voor wat betreft de leerinhouden zijn er in de studierichting Dans enkele opvallende afwijkingen en stijldifferentiëringen. In de optie Dans & Muziek is eerder sprake van musical, in de klassieke dans voor beginners wordt 1u klassieke dans en 1u moderne dans/jazzdans gegeven, in de hedendaagse dans wordt tapdans aangeboden en voor de volwassenen is er het alternatief programma 'body en movement' (met aandacht voor conditie en yoga).

De academie van Antwerpen-Merksem maakt deel uit van de divisie kunstonderwijs van het autonoom gemeentebedrijf 'Stedelijk Onderwijs Antwerpen'. Deze sterke structuur heeft voor- en nadelen. Enerzijds is er de kracht van het brede draagvlak met respect voor de eigen identiteit van elke academie, anderzijds is er de neiging tot schaalvergroting, met gevolgen voor het personeelsbeleid. Zowel de regeling voor boventallige leerkrachten als nieuwe aanstellingen gebeuren dan ook op het niveau van de divisie. Daartegenover staat een te verwachten versterking van het middenkader met een beleidsmedewerker (1 HTE) en een administratieve medewerker (HTE). Op iets langere termijn voorziet de scholengroep ook in voldoende beschikbaarheid van klusjesmannen.

In het voorjaar van 2008 werd de academie reeds integraal doorgelicht. Omwille van de afstemming op, en een gelijkgerichtheid met de doorlichting van de academie voor beeldende kunst kwam de academie voor muziek, woord en dans na amper 2 jaar al opnieuw onder doorlichting. Deze keer werd dan ook geopteerd voor een gedifferentieerde aanpak met een beperkte focus. In de studierichting Muziek werd bovendien geopteerd voor meerdere uitgebreide gesprekken met (vak-)groepen. Desalniettemin, en tot besluit, stelde de inspectie vast dat deze academie een goed draaiende en dynamische instelling is, die in vele opzichten bijdraagt tot de lokale en regionale uitstraling van het kunstonderwijs.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie opties/instrumenten en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Opties/instrumenten in de focus

Vak/Optie per studierichting, graad		
muziek	lagere	instrument althoorn
muziek	lagere	instrument trompet
muziek	middelbare	algemene muziekcultuur
muziek	middelbare	j.& l.m. basgitaar
muziek	middelbare	j.& l.m. elektrische gitaar
muziek	middelbare	j.& l.m. piano/keyboard
muziek	middelbare	j.& l.m. saxofoon
muziek	middelbare	j.& l.m. slagwerk
muziek	middelbare	zang/jazz & lichte muziek
muziek	hogere	j.& l.m. elektrische gitaar
muziek	hogere	j.& l.m. piano/keyboard
muziek	hogere	j.& l.m. saxofoon
muziek	hogere	j.& l.m. slagwerk
muziek	hogere	zang/jazz & lichte muziek
woordkunst		algemene verbale vorming
woordkunst		drama
woordkunst		verbale vorming
woordkunst		welsprekendheid
dans	lagere	algemene artistieke bewegingsleer
dans	middelbare	artistieke training
dans	middelbare	dans en muziek
dans	middelbare	hedendaagse dans

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel

Personeelsbeheer

Personeelsorganisatie

Evaluatiesysteem

Logistiek

Materieel beheer

Infrastructuur

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Loopbaanbegeleiding

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Rapporteringspraktijk

3. KENMERKEN VAN DE ACADEMIE

- Méér dan twee vestigingsplaatsen
- De vorige doorlichting dateert van 2008 (advies: gunstig)

4. VOLDOET DE ACADEMIE AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde opties/instrumenten volgende vaststellingen op:

4.1 Muziek - koperblazers (althoorn, trompet) en samenspel

Voldoet

Vaststellingen

- Speelplezier overheerst in de klas, ook al wordt zowel technisch als muzikaal hard gewerkt.
- De leerlingen getuigen ongemerkt van discipline, van een goede concentratie en van aandacht voor een goede houding. Alles samen resulteert dit in een uitstekende attitude, die een goede basis vormt voor een verdere artistiek-technische ontplooiing.
- De samenstelling van de groep leerlingen werkt niet alleen bevorderlijk voor het artistiek rendement maar draagt in belangrijke mate bij tot het bereiken van de leerdoelen. Met andere woorden: de artistieke resultaten, de output zijn/is in voldoende mate aanwezig én de groep wordt er beter van!
- ‘Muziek moet je beleven’ geldt als onuitgesproken stelregel in de bijgewoonde lessen. Dit sluit perfect aan op die andere, intrinsiek steeds aanwezige doelstelling uit het artistiek-pedagogisch project: ‘het moet de betrachting zijn om elke leerling, ongeacht zijn/haar niveau, zo ver mogelijk proberen te brengen’.
- Zowel bij de individuele lessen als in het samenspel valt een goede, pedagogisch-didactische aanpak vast te stellen, geïnspireerd vanuit een muzikaal correct denken.
- De beschikbaar gestelde infrastructuur voldoet om de leerplandoelstellingen te kunnen bereiken.

4.2 Muziek - jazz & lichte muziek (basgitaar, elektrische gitaar, piano/keyboard, sax, slagwerk, zang)

Voldoet

Vaststellingen

- Het betreft feitelijk een pop/jazz-afdeling met bijzondere differentiëring en aandacht voor bijvoorbeeld flamenco, funk én bigband. Stijldiversiteit en ervaringsgerichte stijlbeheersing zijn van groot belang. Zo kan bijvoorbeeld ook pop of jazz gespeeld worden op akoestische instrumenten (ook gitaar) hetgeen dan resulteert in een volledig akoestische - unplugged – samenspelgroep. Een sterk punt in het artistiek opvoedingsproces van de aspirant-jazzmusici!
- Het effectief ‘spelen’ geldt als prioritair bestanddeel voor zowel veelzijdigheid (stijlen en genres) als verscheidenheid (aanbod). In de middelbare graad wordt vooral gewerkt aan de opbouw van vakkundigheid, het technisch métier.
- De amv-opleiding (lagere graad, dus voorafgaand aan de stijldifferentiëring) blijkt vooral voor de volwassen leerlingen een struikelblok te blijven zo gauw deze in de middelbare graad terecht komen. Het gaat niet over een problematiek van inhoud en verworven kennis, maar over de relatie tussen deze opgedane kennis en de feitelijke toepassing ervan.
- De leerinhoud van amc jazz en lichte muziek (cfr. minimumleerplannen) dient gerespecteerd te worden. Het gaat hier immers over een noodzakelijke aanvulling van kennis en muziekbeleving die nu soms ondergesneeuwd raakt door andere – eveneens interessante en noodzakelijke – leerdoelen die behoren tot het vak amt (akkoordenleer, schriftuur en digitale toepassingen daarvan) of het vak muziekgeschiedenis.
- In het eerste jaar van de middelbare graad wordt voor meerdere disciplines geopteerd voor het ondersteuningsvak begeleidingspraktijk in plaats van samenspel. Dit omwille van de fundamenteel noodzakelijke kennis van akkoorden.

- Voor de gehele stijldifferentiëring pop en jazz geldt samenspel (combo en ensemble) als een essentieel centraal bestanddeel.
- Elke leerkracht geeft ook samenspel. Bovendien wisselen de leerkrachten voor de verschillende ensembles, hetgeen zeer verrijkend en stimulerend werkt voor de leerlingen. Dit is een interessante variatie op het fenomeen teamteaching.
- De halfjaarlijkse evaluaties gebeuren in de vorm van een toonmoment, als een uitgelezen contactmoment dus voor het uitwisselen van ervaringen en het bespreken van evoluties en/of tekortkomingen.
- Het samenstellen van zinvolle ensembles/combo's blijkt soms een moeizame zoektocht te zijn.
- 3- à 4-maandelijkse ontmoetingen zorgen voor goede praktische en organisatorische afspraken binnen het team.
- De oriëntering/doorstroming van leerlingen die in de klassieke richting misschien niet helemaal op hun plaats zitten is onvoldoende bespreekbaar met de leerkrachten van de traditionele studierichtingen.
- De academie investeerde in voldoende mate in benodigde apparatuur, materiaal en uitrusting.

4.3 Muziek – algemene muziekcultuur

Alhoewel dit vak in de focus stond was er, gezien de beperkte, gedifferentieerde doorlichting, niet de gelegenheid voldoende indrukken op te doen via gesprekken en klasbezoeken om een voldoende onderbouwde waardering uit te spreken.

4.4 Woord - algemene verbale vorming

Voldoet

Vaststellingen

- De lessen algemene verbale vorming zijn weloverwogen opgebouwd. Elke les bestaat uit een opwarming van stem en lichaam, gevolgd door uitspraakoefeningen, ruimtebewustzijnsoefeningen en creatieve oefeningen.
- Spel- en spreekplezier is in ruime mate aanwezig.
- De omgang met de leerlingen is vlot en correct. Dit komt de klassfeer zeker ten goede.
- De evaluatie gebeurt hoofdzakelijk door de leerkracht. Hier zouden leerlingen meer kunnen participeren. Het zou de observatie, de concentratie en het verruimen van het formuleringsvermogen zeker ten goede komen. De leerlingen krijgen een gefundeerde evaluatie van de leerkracht met aansluitend een remediëring.
- Het taalgebruik van leerkracht en leerlingen is zeer goed.
- Ook bij creatieve oefeningen wordt blijvende aandacht besteed aan uitspraak, articulatie en stemgebruik.
- De parameters van de stem komen aan bod via praktische oefeningen.
- De leerlingen beschikken over een zelfgemaakte cursus en een agenda.

4.5 Woord - drama

Voldoet

Vaststellingen

- Er is voldoende spelplezier in de klas aanwezig.
- De lesopbouw is doordacht.
- Verschillende soorten oefeningen komen aan bod: concentratieoefeningen, improvisatieoefeningen, oefeningen op basisgevoelens, enz.. Alle oefeningen worden geduid en verklaard.
- De evaluatie gebeurt hoofdzakelijk door de leerkracht. Een verder doorgedreven leerlingparticipatie op het vlak van feedback zou meer interactie kunnen geven. Bovendien worden op deze manier de observatie, de concentratie en het analytisch vermogen bevorderd.
- De infrastructuur voldoet om de leerplandoelstellingen te kunnen realiseren.

4.6 Woord - verbale vorming

Voldoet

Vaststellingen

- In de lessen is een ruime mate van spreekplezier aanwezig.
- De leerlingen krijgen veel theoretische informatie die telkens vertrekt vanuit de praktijk en verder geduid wordt.
- De aandacht voor, en het inoefenen van de spreek- en uitspraaktechniek wordt op een pragmatische manier gestoeld op observatie en bewustwording.
- De lessen zijn doordacht opgebouwd. Elke les bevat verschillende items. Er worden verschillende methodieken gebruikt die voor een aangename afwisseling zorgen en de concentratie versterken.
- De leerkracht evalueert en remedieert samen met de leerling(-en). Hierdoor worden concentratie, formuleringsvermogen en observatie aangescherpt.
- De aanwezige infrastructuur maakt leerplanrealisatie mogelijk.

4.7 Woord - welsprekendheid

Voldoet

Vaststellingen

- De spreekmotivatie is heel duidelijk aanwezig. Nergens is sprake van spreekangst of spreekremmingen.
- Tijdens de oefeningen is er blijvende aandacht voor alle technische aspecten van het spreken: ademhaling, uitspraak, volume, articulatie,
- Stemhygiëne neemt een belangrijke plaats in.
- Er wordt gewerkt op lichaamshouding.
- Naast de praktijkoefeningen krijgen de leerlingen ook een stevige theoretische bagage mee.
- De werking is heel leerlinggericht. De leerkracht speelt kort op de bal en bereikt snel beoogde resultaten. Er wordt rekening gehouden met de motivatie van de leerling om welsprekendheid te volgen, zonder de leerplandoelstellingen uit het oog te verliezen.
- Het geven van evaluatie en kritiek is een groepsgebeuren. Zowel leerlingen als leerkracht geven opmerkingen. Dit is enkel mogelijk wanneer het vertrouwen groot is. Evaluatie wordt als opbouwend ervaren en tilt de leerling hogerop. Verschillende aspecten van een oefening worden geëvalueerd: o.a. de taal, de inhoud, de houding, enz..
- De leerkracht hanteert verschillende methodieken. Deze afwisseling bevordert de concentratie en de alertheid.
- Leerlingen krijgen steeds een opdracht mee naar huis.

4.8 Dans - hedendaagse dans (M1 – volwassenen)

Voldoet

Vaststellingen

- Onder de naam *body & movement* ontwikkelden de leerkrachten een eigen leerplan in functie van de attractiviteit voor de doelgroep (volwassenen). Dit geldt ook voor de ondersteunende artistieke training, hetgeen geldt als *een gemengd trainingsprogramma*.
- De bijgewoonde les hedendaagse dans bestond uit onder andere opwarming, conditietraining, mambo en cha-cha-cha passen en fitness bewegingen. Dit alles op aangepaste muziek.
- De les is goed opgebouwd en duidelijk gestructureerd.

- Er wordt gebruik gemaakt van materiële hulpmiddelen zoals halters, rubberen banden, rekkers met handvatjes, matjes, enz..
- Sommige fundamentele kenmerken uit het minimumleerplan komen goed aan bod (bijvoorbeeld lenigheid, kracht, balans, conditie, lichaamsbesef).
- Leerinhouden qua passen en danstechnieken, het feitelijke dansen dus, komen minder aan bod.
- Er is een aangenaam enthousiasme waarneembaar in de les. Er worden correcte individuele verbeteringen aangebracht, hetgeen wijst op een goede aandacht naar de leerlingen toe.
- De leerkracht moedigt aan en benadrukt wat fysiek-lichamelijk belangrijk is, ook bijvoorbeeld bij rugklachten.
- De leerlingen zijn dientengevolge aandachtig en zetten zich goed in.
- Volgens het officiële minimumleerplan zijn stretching en krachttraining twee belangrijke onderdelen van de les. Dit wordt duidelijk gerespecteerd.

4.9 Dans - artistieke training (M1 – volwassenen)

Voldoet

Vaststellingen

- Het betreft hier een ondersteuningsvak voor de hedendaagse dans, maar dan in de vorm van yoga, met aandacht voor lenigheid en ademhaling. Geen *modern dance* dus.
- Ook al is er een link tussen de artistieke training en de hedendaagse dans, er wordt weinig of niet gedanst. Het zuiver artistieke, de dansante ervaring, is dus bijna niet aanwezig.
- Er is aandacht voor passen, stappen met halters in combinatie met armbewegingen, maar niet voor combinaties en choreografische momenten.
- Naast aandacht voor schouders, bekken, buikspanning en ademhaling is er een goede foutendetectie met verbetertips.
- De muziek is goed aangepast aan de oefeningen.
- De aspecten stretching, krachttraining, lenigheid en ademhaling uit het minimumleerplan komen voldoende aan bod.

4.10 Dans - dans & muziek (M2)

Voldoet

Vaststellingen

- Dit vak staat volgens de betrokken leerkrachten los van de afdeling dans. Graag zien ze deze opleiding dan ook uitgebreid met (deel-)aspecten van de disciplines drama (woordkunst) en zang (muziek), geïnstrueerd door de respectievelijke vakdeskundigen.
- Momenteel wordt gewerkt aan een choreografie rond de musical *Grease*.
- De leerlingen zijn erg enthousiast en krijgen ruimte voor eigen inbreng.

4.11 Dans - artistieke training (M2)

Voldoet

Vaststellingen

- Deze les wordt gegeven in een gewoon leslokaal, hetgeen niet voldoet wanneer dit geïnterpreteerd wordt als een vak in de studierichting Dans.
- Gezien deze lestijd wordt aangewend voor de instudering van vocale solo's en koorfragmenten uit de opdracht voor het vak Dans & Muziek (in dit geval dus *Grease*) is geen sprake van enige dansante training maar van het ontwikkelen van andere noodzakelijke vaardigheden en uitingsvormen.

4.12 Dans - algemene artistieke bewegingsleer (L3B, L4B, L5B)

Voldoet

Vaststellingen

- Het vooropgestelde minimumleerplan wordt goed gevolgd.
- Omwille van de grote concurrentie met privé-initiatieven wordt het lesuur artistieke training ingevuld door hedendaagse dans. Dit heeft – bij aanvang – gevolgen voor de specifieke technische ontwikkeling, een defaut dat in de verdere jaren wordt goedge maakt.
- De elementaire ballettechniek, de feitelijke basis dus, is nog vrij zwak. Naarmate de leerlingen opklimmen binnen de lagere graad, hoe duidelijker het wordt dat de klassieke basis enerzijds onontbeerlijk is, maar anderzijds door een te zwaar beladen minimumleerprogramma kwalitatief onvoldoende uitgediept kan worden. De opgelegde oefeningen (syllabus) van het leerplan worden daardoor meteen te zwaar voor kinderen die slechts een minimum aan uren ballettraining volgen per week. Een goede *balance* wordt net door een te zwakke basishouding quasi onmogelijk. Door een te zwak hoofdgebruik en onvoldoende oogfocus draagt het hoofd niet genoeg. Gevolg: geen goede strekking in het lichaam. Armlijnen en voetwerk blijft erg zwak.
- Meer aandacht voor een correcte outfit is wenselijk: verzorgde haren, geen juwelen, geen zichtbaar ondergoed,
- Tijdens de les goede opmerkingen en verbeteringen door de leerkracht, doch te oppervlakkig. Minder diepgaande correcties hypothekeren het kwalitatief resultaat.
- De creatieve beeldspraak om iets duidelijk te maken werkt positief.

5. BEWAAKT DE ACADEMIE DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.1.1 *Personeelsorganisatie*

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- De academie heeft de organisatiestructuur via een duidelijk organigram in kaart gebracht.
- Er zijn verantwoordelijken aangesteld voor elke vestigingsplaats.
- Voor elke studierichting en voor elke vakgroep is een coördinator aangeduid.
- De ICT-coördinator functioneert voor de gehele scholengroep.
- Bij aanwerving van nieuwe leerkrachten wordt een uitgeschreven procedure gehanteerd.
- Op het niveau van de stedelijke scholengroep van Antwerpen, waarin al de stedelijke academies voor kunstonderwijs zijn opgenomen, worden afgesproken criteria gehanteerd voor de toewijzing van opdrachten.
- De beschikbare functiebeschrijvingen voor leerkrachten en personeelsleden met coördinerende taken zijn ontwikkeld op het niveau van de scholengroep. Ze spelen een rol bij nieuwe aanwervingen en worden gehanteerd bij de op til zijnde functioneringsgesprekken en de daarvan afhankelijke personeelsorganisatie.
- De inbreng tot bijsturing van het personeelsbeleid door de directie is erg relatief ten gevolge van een strak beleid op stedelijk niveau. Boventaligheid en openstaande betrekkingen worden bij wijze van spreken opgevangen als communicerende vaten op het niveau van de scholengroep.

5.1.2 *Evaluatiesysteem*

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- doeltreffendheid.

Vaststellingen

- Zoals onder 5.1.1 vermeld, staat de academie aan het begin van een ontwikkelingstraject wat betreft de toepassing van functioneringsgesprekken en evaluaties.
- Voor alle partners (directie, leerkrachten, coördinatoren, begeleiders en administratief personeel) zijn de nodige instrumenten voor functioneringsgesprekken, de evaluatie daarvan, de opvolging en de eventuele begeleiding ontwikkeld. Dit gebeurde op het niveau van de scholengroep en de inrichtende macht.
- De directie volgt het functioneren van leerkrachten en andere personeelsleden op aan de hand van observaties, functioneringsgesprekken, evaluatiegesprekken en bevraging van leerlingen.
- Er is een open communicatie omtrent de functioneringsgesprekken en de evaluatie.
- Van de leerkrachten wordt verwacht dat ze dynamische leerprocessen ontwikkelen en gebruiken.
- De directie beschikt over voldoende professionele, communicatieve, organisatorische, representatieve en leidinggevende eigenschappen om als katalysator, inspirerende drijvende kracht en luisterend oor het personeel te gidsen doorheen het proces van functionerings- en evaluatiegesprekken.

5.2 Professionalisering

5.3 Materieel beleid

5.3.1 *Infrastructuur*

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning.

Vaststellingen

- De hoofdschool beschikt over een infrastructuur met ruime, aangepaste lokalen om voor het merendeel van het studieaanbod te voldoen aan de regelgeving met betrekking tot welzijn. Enkel voor de studierichting Dans stellen er zich enkele concrete problemen.
- Er is een ruime dansstudio op de eerste verdieping, met een hoog plafond en veel glas, hetgeen resulteert in een mooie inval van daglicht. Net door het hoge plafond is deze ruimte echter nauwelijks te verwarmen: in de winter dus veel te koud. Sommige kinderen staan op het einde van de dansles nog te rillen van de kou. In de zomer is het dan weer oncontroleerbaar warm in dezelfde ruimte.
- De dansstudio is voorzien van een zwevende vloer, bedekt met een dansvinyl. Naast een grote spiegelwand is er een goede barre, van voldoende lengte en op de juiste hoogte.
- In de onmiddellijke omgeving zijn er voldoende ruime kleedkamers, douches en toiletten.
- Op het gelijkvloers is een nieuwe, kleine dansstudio beschikbaar gemaakt, ideaal voor kleine klassen met kinderen. Dit laatste omwille van het lage plafond. De dansvloer/mat moet nog gelegd worden.
- Het beschikbare gebouw wordt sedert september 2010 gedeeltelijk dubbel gebruikt. Samen met het cultuurcentrum en de bibliotheek vormt de academie nu een belangrijke culturele en kunstzinnige biotoop voor de omgeving. Een echte win-win-situatie. Deze co-habitatie werd vastgelegd in een schriftelijke afsprakennota.
- De mooie, verzorgde locaties in Brecht en in St. Job zijn helaas te beperkt qua ruimte (oppervlakte van sommige lokalen) om voor dezelfde vakken dezelfde dynamiek, kracht en elan te genereren als in de hoofdschool.
- Het regelmatige onderhoud en de netheid van alle locaties dragen bij tot het welbevinden en de tevredenheid van zowel de leraars als de leerlingen.

- Het huidige leraarslokaal kan als dusdanig niet gebruikt worden. De huidige ligging biedt privacy noch rust.

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.6 Begeleiding

5.6.1 *Leerbegeleiding*

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- In deze academie is elke leerling uniek en staat 'leren' centraal (cfr. het artistiek pedagogisch project). Vanuit deze visie is een goede leerbegeleiding een conditio sine qua non.
- 'Aandacht voor talent' en 'kijken naar het individuele talent, de interesse en de persoonlijke ontwikkeling tot zelfstandigheid' zijn duidelijke aanknopingspunten voor specifieke leerbegeleiding zowel van de getalenteerde leerlingen (dan wordt het eerder coaching en oriëntering) als van de leerlingen met problemen.
- Voor leerlingen met bijzondere leerproblemen is er een zorgklasje. Onder leerproblemen wordt verstaan taalproblemen, leervertraging, ADHD, dyscalculie, dyslexie, NLD, autisme spectrum stoornissen, tijdelijke emotionele stoornissen zoals faalangst enzovoort. De bedoeling van de zorgmomenten is het geven van meer zelfvertrouwen en daardoor bijdragen tot het ontwikkelen van een positief zelfbeeld.
- De academie doet veel moeite om gerichte promotie te maken voor elke studierichting. Hierdoor weet elke potentiële leerling al op voorhand tot welk engagement en welke leerverplichtingen hij/zij zich wendt.

5.6.2 *Loopbaanbegeleiding*

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- Een goede oriëntering van elke leerling behoort tot de prioritaire opdrachten van elke betrokken leerkracht. De academie ontwikkelde recent een open communicatiestrategie die deze praktijk enkel maar ten goede komt.
- Het ontwikkelen van een degelijk leerlingvolgsysteem is nog een project voor de toekomst.
- Regelmatig stromen leerlingen door naar het hoger kunstonderwijs. Dit getuigt niet alleen van aandacht voor talent, maar ook van een goede kwaliteitszorg én van een overtuigende leerlingoriëntering annex loopbaanbegeleiding.

5.7 Evaluatie

5.7.1 *Evaluatiepraktijk*

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid

- ontwikkeling.

Vaststellingen

- Het aspect doelmatigheid is een relevant kenmerk van de door de academie uitgeschreven visie op het evaluatieproces. De academie wil bij het evalueren beantwoorden aan de decretale voorschriften en ze wil een veelzijdig beeld schetsen van de evolutie van de leerling.
- De basisfilosofie van 'hoofd, hart en handen' werkt ondersteunend om deze visie in de praktijk te brengen.
- De duidelijke afspraken over de vorm en de inhoud van de evaluatie en over de beoordelingscriteria ondersteunen op relevante wijze de vertaalslag van visie naar praktijk.
- De effectieve evaluatiepraktijk beantwoordt op een doeltreffende wijze aan de decretale vereisten. Ze bestaat uit een gespreide, permanente of procesevaluatie en een product-eindevaluatie.
- De evaluatiepraktijk gaat niet alleen uit van wat de leerling moet kunnen, maar onderzoekt ook de ontwikkeling van kennis en attitudevorming. De evaluatiepraktijk besteedt tegelijkertijd aandacht aan de evaluatie van sociale, cognitieve, technische en artistieke vaardigheden. Dat vormt een stevige basis voor de evaluatie van de verworvenheden door de leerling(en).
- Door in de vormgeving woordelijke omschrijvingen en cijfers te combineren, komt de academie tot een doeltreffend, genuanceerd beeld van de evolutie van de leerlingen.
- Verdere ontwikkelingen op het vlak van evaluatie zijn mogelijk. Het systeem wordt jaarlijks bespreekbaar gesteld. Dit met het oog op eventuele verbeteringen

5.7.2 Rapporteringspraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- Er is een uitgeschreven visie over de rapporteringspraktijk (cfr. 5.7.1)
- De leerkrachten trachten op een regelmatige basis contact te houden met de ouders via 'Open huis'. Dit betreft een initiatief dat doorgaat in de eerste week van oktober, waarbij de academie een volledige week open is voor ouders en/of geïnteresseerde sympathisanten. Ouders mogen de lessen dan bijwonen en kunnen zo zien op welke manier de lessen worden gegeven, wie de leerkracht is, in welk lokaal hun kinderen de lessen krijgen, waar het secretariaat zich bevindt, wie de directeur is.
- Het evaluatieboekje: dit boekje bevat belangrijke informatie voor de leerlingen/ouders.
- De agenda van de leerling is het communicatiemiddel bij uitstek (vooral bij jonge kinderen) om belangrijke opmerkingen of mededelingen door te geven.
- Uitstekend beschreven parameters op de erg gedetailleerde evaluatiefiches geven leerlingen en hun ouders de mogelijkheid zich te verdiepen in het noodzakelijke engagement voor het *kennen* en *kunnen* bij een opleiding aan de academie.

6. ALGEMEEN BELEID VAN DE ACADEMIE

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de academie levert volgende vaststellingen op:

- De maatschappelijke inbedding van de academie in Merksem en omgeving vraagt om een specifieke vorm van aanwezigheid. Niets is evident, ook niet de recrutering van leerlingen. Dit vraagt om een specifiek beleid, met een duidelijke strategie. Directie en leerkrachten slagen daar in door het hanteren van onder andere een gestructureerde overlegcultuur, intern en extern, als basis voor een onderwijsvernieuwend denken dat gestoeld is op veranderingsbereidheid. Dit creëert een klimaat dat bijdraagt tot de geloofwaardigheid van de academie en dat bevorderlijk werkt voor een gegarandeerde maatschappelijke relevantie.

- De directie verenigt in zich zowel visie, management- als leiderschapskwaliteiten. Deze zijn zeer bevorderlijk voor de dynamiek en de evolutie van de academie. Naast een arbeidsintensieve opdracht als directeur van de academie van Merksem kwam er vanaf september 2010 de opdracht van coördinerend directeur voor de verenigde academies van het stedelijk kunstonderwijs Antwerpen bij.
- Er is een open, stimulerende relatie tussen directie en leraars.
- De interne werking, het beleid van de academie, verwacht dat de leerkrachten regelmatig samenkomen in vakwerkgroepen. Dit voor gezamenlijk overleg en voor zelfevaluatie.
- De krachtterm 'DINAMIET' betekent voor de academie van Merksem veel meer dan de verwarring met het quasi gelijkaardige maar uiterst explosieve woord dynamiet laat vermoeden. Dynamiet staat immers voor Dynamisch, doelgericht, denken en doen, Inspiratie, integrerend, Navigerend, negotiërend, nieuw, Animo, Muzisch, motiverend, Innovatief, implementeren, Elan, expressie, evolutie, evalueren, Tijdoverschrijdend en toekomstgericht. Het letterwoord staat symbool voor een groep enthousiaste leerkrachten, coördinatoren die – organisatorisch en beleidsmatig – het 'verschil' maken.
- Dynamiet is een open, dynamische, flexibele maar krachtige denktank voor, in en ten dienste van de academie, waarbij elk lid een specifieke taak vervult.
- Dynamiet is niet alleen een team van coördinatoren, maar evenzeer een team van organisatoren, een team van initiatiefnemers en van uitvoerders, van denkers en van doeners, van mensen die reflecteren en van visionairen,

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE ACADEMIE

7.1 Wat doet de academie goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De academie voldoet voor wat betreft de erkenningsvoorwaarden in al de onderzochte studierichtingen en vakgebieden.
- De jaarplannen en het gehanteerde repertoire sluiten bij de meeste vakken aan bij de verwachtingen zoals gesteld in de minimumleerplannen.
- De tevredenheid bij de leerlingen en desgevallend hun ouders is groot.
- De persoonlijkheidsvorming van de leerlingen staat centraal in het pedagogisch-didactisch leerproces.

- Meerdere leerlingen stroomden door naar het HKO. Velen komen terecht in de brede culturele sector, in de wereld van de amateurkunsten en enkelen zijn actief in semi-professionele bands of gezelschappen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De permanente aandacht voor het welbevinden van alle betrokken partners (leerlingen, leerkrachten, personeel, ...).
- Het functioneren in de specifieke scholengroep Antwerpen heeft een goede invloed op een aantal belangrijke aspecten van professionalisering van meerdere parameters van de schoolorganisatie.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Een vriendelijk onthaal door directie en administratieve medewerkers.
- Aandacht voor het vergroten van het recruiteringsveld (omgeving, allochtonen), zeker ook voor de studierichting Dans.
- De enige academie van de scholengroep met een studierichting Dans.
- Er is voldoende creativiteit en veranderingsbereidheid om het studieaanbod te actualiseren en te differentiëren.
- De DINAMIET-groep is een voortreffelijk instrument voor een toekomstgericht beleid binnen de academie.
- Het artistiek-pedagogisch project, dat als een tastbaar document voor de innerlijke visie en de dynamiek van de academie het beleid en de profilering versterkt.

7.2 Wat kan de academie verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De leerinhouden in sommige vakken van de studierichting Dans.
- Overleg tussen alle leerkrachten uit de verschillende stijldifferentiaties in functie van een goede oriëntering en/of een bijsturing van eventuele foute studiekeuzes van de leerlingen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De begeleiding van de keuze bij oriëntering tussen de opties instrument/zang en samenspel/koor.
- De infrastructuur voor de studierichting dans op een aantal specifieke punten en de grootte van sommige lokalen in Brecht en in St. Job.
- De ontwikkeling van een efficiënt leerlingevolgsysteem.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Het verder ontwikkelen en formaliseren van een systematisch kwaliteitszorgsysteem
- De verdere implementatie van de artistiek-pedagogische visie in alle geledingen van de academie.

7.3 Wat moet de academie verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Nihil

Wat betreft de regelgeving met eventuele gevolgen voor de financiering/subsidiëring:

- Nihil

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor muziek, woordkunst, dans.

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Luc Ponet

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: